

Τα δικαιώματά σας κοινωνικής ασφάλισης

στη Δανία

Κοινωνική Ευρώπη

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Οι πληροφορίες που παρέχονται από τον παρόντα οδηγό έχουν συνταχθεί και επικαιροποιηθεί σε στενή συνεργασία με τους εθνικούς αντιπροσώπους του συστήματος αμοιβαίας πληροφόρησης για την κοινωνική προστασία (MISSOC). Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το δίκτυο MISSOC παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=815>

Ο παρών οδηγός παρέχει μια γενική περιγραφή του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης που εφαρμόζεται στις αντίστοιχες χώρες. Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται μέσω άλλων δημοσιεύσεων του δικτύου MISSOC, οι οποίες διατίθενται μέσω του παραπάνω συνδέσμου. Μπορείτε επίσης να επικοινωνείτε με τις αρμόδιες αρχές και τα ιδρύματα που παρατίθενται στο παράρτημα I του παρόντος οδηγού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κάθε πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό της δεν φέρουν καμία ευθύνη κατ' οιονδήποτε τρόπο για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα δημοσίευση.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση	6
Εισαγωγή	6
Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας	6
Χρηματοδότηση.....	7
Το δικαίωμά σας σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη....	7
Κεφάλαιο II: Η υγειονομική περίθαλψη	9
Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;	9
Τι καλύπτεται;	9
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;	10
Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	10
Κεφάλαιο III: Παροχές ασθένειας σε χρήμα	11
Πότε δικαιούστε παροχές ασθένειας σε χρήμα;	11
Τι καλύπτεται;	12
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθένειας σε χρήμα;	12
Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθένειας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	13
Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας	14
Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;	14
Τι καλύπτεται;	14
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές μητρότητας και πατρότητας;.....	15
Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	15
Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας	16
Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;	16
Τι καλύπτεται;	16
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές αναπηρίας;	16
Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	17
Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος	18
Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;	18
Τι καλύπτεται;	19
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές γήρατος;.....	19
Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	20

Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων	21
Πότε δικαιούστε παροχές επιζώντων;	21
Τι καλύπτεται;	21
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές επιζώντων;	22
Το δικαίωμά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	22
Κεφάλαιο VIII: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες ..	23
Πότε δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;	23
Τι καλύπτεται;	23
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;	24
Το δικαίωμά σας σε παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικών ασθενειών όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	25
Κεφάλαιο IX: Οικογενειακά επιδόματα	26
Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;	26
Τι καλύπτεται;	26
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;	27
Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	27
Κεφάλαιο X: Ανεργία	29
Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;	29
Τι καλύπτεται;	30
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ανεργίας;	30
Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	31
Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι	32
Πότε δικαιούστε επίδομα λόγω ελάχιστων πόρων;	32
Τι καλύπτεται;	32
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων;	33
Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	33
Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη	34
Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;	34
Τι καλύπτεται;	34
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;	34
Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	34

Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι.....	36
Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές	38

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση

Εισαγωγή

Στη Δανία, οι παροχές κοινωνικής ασφάλισης είναι οι ακόλουθες:

- παροχές ασθενείας, νοσοκομειακής περίθαλψης, παροχές μητρότητας, ημερήσια επιδόματα ασθενείας και μητρότητας και επίδομα επαναπροσαρμογής,
- παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες,
- επίδομα εξόδων κηδείας,
- συντάξεις αναπηρίας·
- γενικές συντάξεις γήρατος και επικουρικές συντάξεις,
- παροχές ανεργίας·
- οικογενειακά επιδόματα

Οι περισσότεροι κλάδοι της δανικής κοινωνικής ασφάλισης είναι υποχρεωτικοί. Δεν απαιτείται καμία διατύπωση για να ασφαλισθείτε, εξαίρεση αποτελεί η ασφάλιση ανεργίας.

Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας

Συνταξιοδοτικά καθεστώτα

Όλοι οι δανοί πολίτες που διαμένουν στη Δανία δικαιούνται πρόωρη σύνταξη σε περίπτωση αναπηρίας (συντάξεις αναπηρίας) πριν από την ηλικία των 65 ετών. Από την ηλικία των 65 και μετά δικαιούνται σύνταξη γήρατος. Αρμόδιες για τη διαχείριση του συγκεκριμένου συστήματος συντάξεων (κοινωνικές συντάξεις) είναι οι τοπικές αρχές. Το υπουργείο Απασχόλησης (*Beskæftigelsesministeriet*) εποπτεύει την εφαρμογή της νομοθεσίας. Ωστόσο, δεν έχει το δικαίωμα να επεμβαίνει σε μεμονωμένες υποθέσεις.

Το σύστημα των επικουρικών συντάξεων (*Arbejdsmarkedets Tillægspension, ATP*) παρέχει στους μισθωτούς που εργάζονται τουλάχιστον 9 ώρες την εβδομάδα συμπλήρωμα επιπλέον της κοινωνικής σύνταξης.

Τα καθεστώτα μερικής σύνταξης από ασφάλιση ανεργίας και πρόωρης συνταξιοδότησης είναι μεταβατικά συστήματα μεταξύ εργασιακού βίου και συνταξιοδότησης. Αρμόδιο για τη διαχείρισή τους είναι το υπουργείο Απασχόλησης.

Ασφάλιση ασθενείας

Η διαχείριση και χρηματοδότηση της ασφάλισης ασθενείας για το σύνολο του πληθυσμού γίνεται από τις περιφερειακές και τοπικές αρχές. Αρμόδιο για την ασφάλιση ασθενείας είναι το υπουργείο Εσωτερικών και Υγείας (*Indenrigs- og Sundhedsministeriet*). Όλοι οι διαμένοντες στη Δανία έχουν ασφάλιση ασθενείας. Οι παροχές σε χρήμα σε περίπτωση ασθενείας χορηγούνται από τις τοπικές αρχές (που υπάγονται στο υπουργείο Απασχόλησης, *Beskæftigelsesministeriet*).

Οικογενειακά επιδόματα

Τα γενικά οικογενειακά επιδόματα και τα διάφορα άλλα οικογενειακά επιδόματα χορηγούνται από τις τοπικές αρχές (που υπάγονται στο υπουργείο Φορολογίας, *Skatteministeriet*, και στο υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων, *Socialministeriet*). Οι παροχές σε χρήμα σε περίπτωση μητρότητας χορηγούνται από τις τοπικές αρχές (που υπάγονται στο υπουργείο Απασχόλησης, *Beskæftigelsesministeriet*).

Ασφάλιση ανεργίας

Η ασφάλιση ανεργίας είναι προαιρετική. Η ασφάλιση ασθενείας διαιρείται σε διάφορους κλάδους. Δύο από αυτούς αφορούν τους αυτοαπασχολούμενους. Οι ασφαλισμένοι καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές. Οι εισφορές αυτές, καθώς και όσες καταβάλλουν οι μισθωτοί και οι αυτοαπασχολούμενοι στο ταμείο για την απασχόληση, καλύπτουν μέρος του κρατικού μεριδίου για τις δαπάνες που αφορούν την ασφάλιση ανεργίας, συμπεριλαμβανομένης της πρόωρης συνταξιοδότησης. Αρμόδιο για την ασφάλιση ανεργίας είναι το υπουργείο Απασχόλησης (*Beskæftigelsesministeriet*).

Χρηματοδότηση

Κατά κανόνα, οι παροχές της δανικής κοινωνικής ασφάλισης χρηματοδοτούνται από τους φόρους (φόροι του κράτους, των κομητειών και των δήμων).

Ωστόσο, το 1994 θεσπίστηκε μια γενική εισφορά κοινωνικής ασφάλισης, η συνεισφορά στην αγορά εργασίας (*arbejdsmarkedsbidraget*), για τη χρηματοδότηση ειδικότερα των κρατικών εξόδων για τις παροχές ασθενείας και μητρότητας, τις παροχές ανεργίας, τις συντάξεις αναπηρίας και το επίδομα επαναπροσαρμογής.

Οι μισθωτοί και αυτοαπασχολούμενοι καταβάλλουν εισφορές στα τρία ταμεία για την απασχόληση, τα οποία ενοποιήθηκαν το 1999 σε ένα ενιαίο ταμείο, το Ταμείο για την απασχόληση (*Arbejdsmarkedsfonden*).

Οι εν λόγω εισφορές αντιπροσωπεύουν το 8 % του μικτού μισθού των μισθωτών ή το 8 % της μη μισθωτής δραστηριότητας των αυτοαπασχολούμενων.

Οι εργοδότες είναι υπεύθυνοι για την παρακράτηση των εισφορών από τους μισθωτούς υπαλλήλους τους και για την καταβολή των εν λόγω εισφορών (μαζί με τον παρακρατηθέντα στην πηγή φόρο) στις φορολογικές αρχές.

Οι εισφορές στο Ταμείο για την απασχόληση δεν αποτελούν πραγματικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, αλλά απλώς έναν νέο τρόπο χρηματοδότησης ορισμένων παροχών, οι οποίες χρηματοδοτούνταν προηγουμένως από τη φορολογία.

Το δικαίωμά σας σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης στην Ευρώπη διαφέρουν από χώρα σε χώρα, γι' αυτό και οι σχετικές διατάξεις της ΕΕ αποσκοπούν στον καλύτερο συντονισμό τους. Είναι σημαντικό να υπάρχουν κοινοί κανόνες που διασφαλίζουν την πρόσβαση στις κοινωνικές παροχές ώστε να μη ζημιώνονται οι ευρωπαίοι εργαζόμενοι και άλλοι ασφαλισμένοι όταν ασκούν το δικαίωμά τους για ελεύθερη κυκλοφορία εντός της ΕΕ. Οι κανόνες αυτοί βασίζονται σε τέσσερις αρχές.

- Όταν μετακινείστε εντός της Ευρώπης, είστε πάντα ασφαλισμένος με βάση τη νομοθεσία ενός και μόνο κράτους μέλους: κατά κανόνα, εάν είστε εργαζόμενος, η χώρα αυτή θα είναι η χώρα στην οποία εργάζεστε, εάν δεν εργάζεστε, θα είναι η χώρα στην οποία διαμένετε.
- Η αρχή της ίσης μεταχείρισης διασφαλίζει ότι έχετε τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους πολίτες της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένος.
- Όταν είναι απαραίτητο, περίοδοι ασφάλισης που κατοχυρώνονται σε άλλες χώρες της ΕΕ μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση κάποιου επιδόματος.
- Οι παροχές σε χρήμα μπορούν να «εξάγονται», εάν ζείτε σε χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένος.

Μπορείτε να επικαλείστε τις διατάξεις της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης στα 27 κράτη μέλη, τη Νορβηγία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν (ΕΟΧ) και την Ελβετία (31 χώρες συνολικά).

Ορισμένες γενικές πληροφορίες σχετικά με τις διατάξεις της ΕΕ παρέχονται στο τέλος κάθε κεφαλαίου. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης για όσους μετακινούνται ή ταξιδεύουν στην ΕΕ, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία διατίθενται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο II: Η υγειονομική περίθαλψη

Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;

Όλα τα πρόσωπα που διαμένουν στη Δανία δικαιούνται τις παροχές σε είδος σε περίπτωση νοσηλείας και μητρότητας, καθώς και τις παροχές της ασφάλισης ασθενείας.

Μόλις εγκατασταθείτε στη Δανία, πρέπει να εγγραφείτε στο μητρώο κατοίκων του δήμου διαμονής σας. Από τη στιγμή αυτή, υπάγεστε στην ασφάλιση ασθενείας. Δικαιούστε ιατρική περίθαλψη και θα λάβετε κάρτα κοινωνικής ασφάλισης.

Τι καλύπτεται;

Παροχές ασφάλισης ασθενείας

Δικαιούστε τις ακόλουθες παροχές:

- θεραπεία από τον γενικό ιατρό της επιλογής σας ·
- θεραπεία από ειδικό ιατρό στον οποίο σας παρέπεμψε ο γενικός ιατρός σας ·
- ορισμένοι τύποι οδοντιατρικής περίθαλψης ·
- φυσιοθεραπεία βάσει παραπεμπτικού ιατρού ·
- υπηρεσίες χειροπράκτη ·
- υπηρεσίες ποδολόγου βάσει ιατρικής συνταγής για ορισμένες κατηγορίες ασθενών ·
- υπηρεσίες ψυχοθεραπείας, βάσει ιατρικής συνταγής για ορισμένες κατηγορίες ασθενών ·
- φάρμακα ·
- διατροφικά παρασκευάσματα βάσει ιατρικής συνταγής.

Η περίθαλψη από τους γενικούς και τους ειδικούς ιατρούς παρέχεται δωρεάν στους ασφαλισμένους της ομάδας 1.

Η ασφάλιση ασθενείας καλύπτει το 35 έως 65 % του κόστους των λοιπών παροχών, ανάλογα με τον πίνακα τιμών που καθορίζεται από κοινού με τις ενώσεις των ιατρών.

Το ποσοστό επιστροφής της αξίας των φαρμάκων εξαρτάται από το σύνολο των ετήσιων δαπανών σας για φάρμακα με επιστροφή. Δεν υπάρχει επιστροφή εάν οι ετήσιες δαπάνες σας είναι κατώτερες των 850 DKK (114 ευρώ). Η επιστροφή αυξάνει κλιμακωτά: είναι 50% για τις δαπάνες που κυμαίνονται μεταξύ 850 DKK (114 ευρώ) και 1.385 DKK (186 ευρώ), 75% για τις δαπάνες που κυμαίνονται μεταξύ 1.385 DKK (186 ευρώ) και 2.990 DKK (401 ευρώ), και 85% για τις δαπάνες που υπερβαίνουν τις 2.990 DKK (401 ευρώ).

Για τα παιδιά ηλικίας έως 18 ετών, η επιστροφή για τα φάρμακα για τα οποία προβλέπεται επιστροφή είναι πάντοτε τουλάχιστον 50%.

Νοσοκομειακή περίθαλψη

Εάν χρειάζεστε νοσοκομειακή περίθαλψη, μπορείτε να επιλέξετε ένα ίδρυμα από τα δημόσια νοσοκομεία της χώρας όπου παρέχεται η απαραίτητη περίθαλψη. Η περίθαλψη αυτή παρέχεται δωρεάν. Στις περισσότερες περιπτώσεις, η νοσηλεία γίνεται βάσει παραπεμπτικού από γιατρό, εκτός εάν πρόκειται για ατύχημα ή για οξεία νόσο.

Δικαιούστε δωρεάν προληπτικές εξετάσεις από ιατρό και μαία στο πλαίσιο της εγκυμοσύνης και του τοκετού. Ο τοκετός στο νοσοκομείο ή σε άλλο δημόσιο ίδρυμα και η συνδρομή μαιίας για τοκετό στο σπίτι παρέχονται δωρεάν.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;

Υπάρχουν δύο κατηγορίες κάλυψης για την υγειονομική περίθαλψη και μπορείτε να επιλέξετε μεταξύ της ομάδας 1 και της ομάδας 2. Μπορείτε να αλλάξετε ομάδα μία φορά ετησίως.

Οι ασφαλισμένοι της ομάδας 1 υπάγονται σε συγκεκριμένο γενικό ιατρό, ο οποίος έχει συνάψει σύμβαση με το ταμείο υγείας. Ειδική ιατρική περίθαλψη τους χορηγείται κανονικά μόνον εάν τους παραπέμψει ο συνήθης ιατρός τους σε ειδικό ιατρό.

Οι ασφαλισμένοι της ομάδας 2 μπορούν να επιλέγουν ελεύθερα τον γενικό και τους ειδικούς ιατρούς τους. Λαμβάνουν μια παροχή από την ασφάλιση ασθένειας, η οποία αντιστοιχεί στο ποσό που θα κατέβαλλε η τελευταία για αντίστοιχη θεραπεία για έναν ασθενή της ομάδας 1. Ο ιατρός καθορίζει ο ίδιος την αμοιβή του.

Τα παιδιά ηλικίας κάτω των 16 ετών έχουν τον ίδιο ιατρό και ανήκουν στην ίδια κατηγορία ασφαλισμένου με τους γονείς ή τους κηδεμόνες τους.

Προσφυγές

Εάν διαφωνείτε με μια απόφαση, μπορείτε να ασκήσετε προσφυγή εντός τεσσάρων εβδομάδων από την ημερομηνία κατά την οποία σας γνωστοποιήθηκε η εν λόγω απόφαση.

Οι αποφάσεις της δημοτικής αρχής σε θέματα ασφάλισης ασθένειας μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ενώπιον της Κοινωνικής Επιτροπής (*det Sociale Nævn*) της κομητείας διαμονής σας.

Οι αποφάσεις της αρχής της κομητείας επί θεμάτων ασφάλισης ασθένειας, νοσοκομειακής περίθαλψης και μητρότητας μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ενώπιον του Διαιτητικού Συμβουλίου των κοινωνικών ασφαλίσεων (*Ankestyrelsen*).

Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Εάν διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε, τόσο εσείς όσο και η οικογένειά σας, να χρησιμοποιείτε τις υπηρεσίες δημόσιας υγειονομικής περίθαλψης που παρέχονται εκεί. Αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι η περίθαλψη θα είναι δωρεάν, πράγμα το οποίο εξαρτάται από τη νομοθεσία της κάθε χώρας.

Εάν προγραμματίζετε προσωρινή παραμονή (διακοπές, επαγγελματικό ταξίδι κ.λπ.) σε άλλη χώρα της ΕΕ ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, προμηθευτείτε την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας (EHIC) προτού αναχωρήσετε. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κάρτα EHIC και πώς να την αποκτήσετε παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ehic.europa.eu>.

Εάν προγραμματίζετε να εγκατασταθείτε μόνιμα σε άλλη χώρα της ΕΕ, περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά σας σχετικά με παροχές υγειονομικής περίθαλψης παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα

Πότε δικαιούστε παροχές ασθενείας σε χρήμα;

Σκοπός των ημερήσιων παροχών ασθενείας είναι η αντιστάθμιση της απώλειας επαγγελματικού εισοδήματος που οφείλεται σε απουσία λόγω ασθενείας.

Αυτό σημαίνει ότι όλα τα πρόσωπα που λαμβάνουν μισθό, αντισταθμιστικό εισόδημα, όπως παροχές ανεργίας, ή άλλο επαγγελματικό εισόδημα το οποίο προέρχεται ουσιαστικά από την προσωπική εργασία τους, δικαιούνται παροχές σε χρήμα. Κατά κανόνα, το δικαίωμα για τέτοιες παροχές εξαρτάται από το εάν το εν λόγω εισόδημα φορολογείται στη Δανία.

Προϋποθέσεις

Για να έχετε δικαίωμα ημερήσιων παροχών ασθενείας, πρέπει να μην είστε σε θέση να εργαστείτε επειδή είστε άρρωστος. Πρέπει επίσης να είστε απασχολούμενος.

Οι μισθωτοί που δεν λαμβάνουν πλήρη μισθό κατά τη διάρκεια της ασθένειάς τους δικαιούνται ημερήσιες παροχές ασθενείας, οι οποίες καταβάλλονται από τον εργοδότη από την πρώτη ημέρα της ασθένειας, υπό τον όρο ότι ήταν υπάλληλοι του συγκεκριμένου εργοδότη κατά τις οκτώ εβδομάδες που προηγήθηκαν της απουσίας τους και απασχολήθηκαν στον εν λόγω εργοδότη επί τουλάχιστον 74 ώρες κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου. Οι μισθωτοί δικαιούνται την καταβολή των εν λόγω παροχών από τον εργοδότη κατά τις δύο πρώτες εβδομάδες της περιόδου ασθενείας.

Εάν η ανικανότητα για εργασία υπερβεί τις δύο εβδομάδες ή εάν, κατά τον χρόνο εμφάνισης της εν λόγω ανικανότητας, δεν δικαιούστε τις ημερήσιες παροχές που καταβάλλονται από τον εργοδότη, τότε δικαιούστε τις ημερήσιες παροχές που καταβάλλονται από τη δημοτική αρχή, εφόσον είχατε κάποια σχέση με την αγορά εργασίας κατά τις 13 εβδομάδες που προηγήθηκαν της εμφάνισης της ασθένειας και εργασθήκατε επί τουλάχιστον 120 ώρες στη διάρκεια της εν λόγω περιόδου.

Δικαιούστε επίσης ημερήσιες παροχές ασθενείας εάν υπάγεστε σε ταμείο ασφάλισης ανεργίας, και εάν ολοκληρώσατε πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης διάρκειας τουλάχιστον 18 μηνών κατά τον προηγούμενο μήνα ή εάν είστε σπουδαστής σε αμειβόμενη πρακτική άσκηση.

Οι αυτοαπασχολούμενοι δικαιούνται παροχές ασθενείας, οι οποίες καταβάλλονται από τη δημοτική αρχή, ύστερα από δύο εβδομάδες ασθένειας, εφόσον άσκησαν μη μισθωτή δραστηριότητα ως κύρια δραστηριότητα κατά τους έξι τουλάχιστον από τους τελευταίους 12 μήνες, εκ των οποίων έναν μήνα πριν από την απουσία από την εργασία τους λόγω ασθενείας. Η έγγραφη αίτηση χορήγησης παροχών πρέπει να υποβληθεί το αργότερο μία εβδομάδα μετά τις δύο πρώτες εβδομάδες ασθένειας.

Επίσης, υπάρχει ένα καθεστώς ασφάλισης για τους αυτοαπασχολούμενους. Πρόκειται για ένα εθελοντικό καθεστώς, το οποίο επιτρέπει στους αυτοαπασχολούμενους να λαμβάνουν ημερήσιες παροχές ασθενείας κατά τις δύο πρώτες εβδομάδες της περιόδου ασθενείας.

Οι γονείς τέκνου ηλικίας κάτω των 14 ετών, το οποίο πάσχει από σοβαρή ασθένεια, δικαιούνται την παροχή σαν να επρόκειτο για δική τους ασθένεια.

Τι καλύπτεται;

Ύψος παροχών

Η παροχή υπολογίζεται βάσει του ωρομισθίου που θα λαμβάνετε εάν δεν είχατε ασθενήσει. Εάν είστε αυτοαπασχολούμενος, ο υπολογισμός της παροχής βασίζεται στο εισόδημα της μη μισθωτής δραστηριότητας.

Το ύψος της παροχής ανέρχεται στο μέγιστο ποσό των 3.760 DKK (504 ευρώ) εβδομαδιαίως (τιμές 2011). Οι μέγιστες ωριαίες παροχές αντιστοιχούν στο μέγιστο προαναφερθέν ποσό διά του κανονικού εβδομαδιαίου ωραρίου εργασίας που προβλέπεται στις συλλογικές συμβάσεις εργασίας (37 ώρες), δηλαδή ανέρχονται σε 102 DKK (14 ευρώ). Οι παροχές καταβάλλονται σε εβδομαδιαία βάση.

Οι μισθωτοί που βρίσκονται σε κατάσταση μερικής ανικανότητας για εργασία λόγω ασθένειας μπορούν να λάβουν μειωμένες ημερήσιες παροχές ασθένειας. Οι παροχές τους καταβάλλονται για τις ώρες της εβδομάδας κατά τις οποίες δεν εργάζονται λόγω της ασθένειάς τους.

Διάρκεια των επιδομάτων και παρακολούθηση

Η καταβολή των επιδομάτων παύει όταν έχουν καταβληθεί (ή όταν έχει καταβληθεί μισθός στον ασθενή μισθωτό) επί περισσότερες από 52 εβδομάδες κατά τη διάρκεια των τελευταίων 18 μηνών. Δεν υπολογίζονται οι ημέρες για τις οποίες καταβλήθηκαν επιδόματα (ή μισθός) κατά τις πρώτες δύο εβδομάδες απουσίας λόγω ασθένειας και οι περίοδοι για τις οποίες καταβλήθηκαν επιδόματα (ή μισθός) στο πλαίσιο εγκυμοσύνης, τοκετού ή υιοθεσίας. Υπάρχουν διάφορες δυνατότητες που επιτρέπουν την παράταση της καταβολής των επιδομάτων πέραν των 52 εβδομάδων.

Η δημοτική αρχή πρέπει να παρακολουθεί τον φάκελο του ασθενή και να μεριμνά ώστε ο τελευταίος να διατηρεί τη σχέση του με την αγορά εργασίας. Πρέπει να εξετάσει την περίπτωση του ενδιαφερομένου το αργότερο εντός οκτώ εβδομάδων από την έναρξη της απουσίας και, στη συνέχεια, τουλάχιστον κάθε οκτώ εβδομάδες. Την πρώτη φορά, λαμβάνει απόφαση όσον αφορά την κατάρτιση ενός σχεδίου παρακολούθησης. Το σχέδιο πρέπει να καταρτισθεί το αργότερο μετά τη δεύτερη εξέταση παρακολούθησης, δηλαδή το αργότερο ύστερα από δύο φορές οκτώ εβδομάδες απουσίας λόγω ασθένειας.

Τα πρόσωπα που λαμβάνουν κοινωνική σύνταξη, ή που θα μπορούσαν να ζητήσουν την εν λόγω κοινωνική σύνταξη για λόγους υγείας, δικαιούνται τις παροχές ασθένειας μόνον για διάρκεια 13 εβδομάδων κατά τους 12 τελευταίους μήνες· το ίδιο ισχύει για τα πρόσωπα ηλικίας 65 ετών και άνω.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθένειας σε χρήμα;

Πρέπει να ειδοποιήσετε τον εργοδότη σας για την ασθένειά σας όσο το δυνατόν ταχύτερα. Εάν τον ενημερώσετε με καθυστέρηση, το δικαίωμα στις παροχές καταργείται έως τον χρόνο της ειδοποίησης. Ο εργοδότης μπορεί να απαιτήσει να του παράσχετε, εντός εύλογης προθεσμίας, απόδειξη του γεγονότος ότι η απουσία σας οφείλεται σε ασθένεια, μέσω έγγραφης βεβαίωσης ή με άλλον τρόπο. Μπορεί επίσης να ζητήσει ιατρική βεβαίωση, εάν το κρίνει απαραίτητο. Εάν δεν προσκομίσετε τις αποδείξεις που θα ζητήσει, χάνετε κανονικά τα δικαιώματά σας σε ημερήσια επιδόματα.

Για να ζητήσετε ημερήσιες παροχές ασθένειας από τη δημοτική αρχή, πρέπει να την ενημερώσετε για την ασθένειά σας το αργότερο μία εβδομάδα μετά την πρώτη ημέρα απουσίας σας από την εργασία και να της υποβάλετε έγγραφη αίτηση. Εάν ο εργοδότης σας καταβάλλει επιδόματα, η ειδοποίηση της δημοτικής αρχής πρέπει να πραγματοποιηθεί

το αργότερο μία εβδομάδα μετά τη διακοπή της καταβολής από τον εργοδότη σας. Η δημοτική αρχή μπορεί να ζητήσει ιατρική βεβαίωση, εάν το κρίνει απαραίτητο. Εάν δεν της προσκομίσετε τις αποδείξεις που θα ζητήσει, χάνετε κανονικά τα δικαιώματά σας σε ημερήσια επιδόματα.

Εάν ο εργοδότης δεν καταβάλλει παροχές ασθένειας και εάν η δημοτική αρχή κρίνει ότι κάτι τέτοιο δεν δικαιολογείται, η τελευταία θα σας χορηγήσει προκαταβολή από τις παροχές ασθένειας.

Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθένειας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Κατά κανόνα, οι παροχές ασθένειας σε χρήμα (δηλαδή παροχές που συνήθως αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται λόγω ασθένειας) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας.*

Όταν εγκαθίσταστε σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, κάθε φορά που πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις ώστε να δικαιούστε παροχή ασθένειας, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας της σχετικής από τις προαναφερθείσες χώρες. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την κάλυψη της ασφάλισης ασθένειας όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας

Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Οι παροχές σε είδος (υγειονομική περίθαλψη) διατίθενται σε όλες τις γυναίκες που έχουν διαμείνει στη Δανία για τουλάχιστον έξι εβδομάδες.

Οι παροχές σε χρήμα διατίθενται για τους μισθωτούς και τους αυτοαπασχολούμενους, συμπεριλαμβανομένων των βοηθών συζύγων. Γυναίκα η οποία είχε εργασία επί 13 εβδομάδες πριν από την άδεια μητρότητας και απασχολήθηκε επί τουλάχιστον 120 ώρες κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου, ή γυναίκα η οποία πληροί τις προϋποθέσεις ώστε να θεωρηθεί αυτοαπασχολούμενη, δικαιούται ημερήσια επιδόματα εγκυμοσύνης και τοκετού ή υιοθεσίας.

Τι καλύπτεται;

Παροχές σε είδος

Οι γυναίκες που διαμένουν στη Δανία δικαιούνται δωρεάν περίθαλψη μητρότητας. Οι προτεινόμενες υπηρεσίες περιλαμβάνουν προγεννητικές εξετάσεις, δωρεάν μεταφορά για τις εξετάσεις και τον τοκετό, τοκετό σε νοσοκομείο ή συνδρομή μαίας σε περίπτωση τοκετού στο σπίτι.

Παροχές σε χρήμα

Όσον αφορά τη μητρότητα, την υιοθεσία ή την πατρότητα, μπορεί να καταβάλλεται ημερήσιο επίδομα.

Οι παροχές μητρότητας είναι δυνατόν να καταβληθούν στη μητέρα από την τέταρτη εβδομάδα πριν από την αναμενόμενη ημερομηνία τοκετού και συνεχίζουν να καταβάλλονται επί 46 εβδομάδες μετά τη γέννηση του παιδιού, ενώ τα επιδόματα για τις 32 τελευταίες εβδομάδες είναι δυνατόν να κατανεμηθούν μεταξύ των δύο γονέων. Εάν ο ένας γονέας επιστρέφει σε μερική απασχόληση, η άδεια μπορεί να παρατείνεται ανάλογα. Οι γονείς μπορούν να επιλέξουν μεταξύ παρατεταμένης άδειας 40 ή 46 εβδομάδων (μετά τις 14 εβδομάδες) αλλά το επίδομα «παγώνει» στο ποσό που καταβάλλεται για τις 32 εβδομάδες. Ανεξάρτητα από αυτό, ο πατέρας δικαιούται τα ημερήσια επιδόματα για δύο εβδομάδες στην περίοδο των 14 εβδομάδων που ακολουθούν τη γέννηση του παιδιού.

Το πρόσωπο που υιοθετεί ένα παιδί μπορεί επίσης να λάβει ημερήσια επιδόματα επί 46 εβδομάδες από την ημερομηνία πραγματικής ανάληψης της φροντίδας του παιδιού.

Οι γονείς που εργάζονται μπορούν να μεταφέρουν μέρος των αδειών τους. Οι μεταφερόμενες άδειες πρέπει να ληφθούν προτού το παιδί γίνει 9 ετών.

Ποσό

Για τις εργαζόμενες ως μισθωτές, η παροχή μητρότητας (*dagpenge ved fødsel*) υπολογίζεται με βάση την ωριαία αμοιβή τους με ανώτατο όριο τις 3.760 DKK (504 ευρώ) την εβδομάδα ή 102 DKK (14 ευρώ) την ώρα (37 ώρες την εβδομάδα), και με βάση τον αριθμό των ωρών εργασίας. Για τις αυτοαπασχολούμενες, η παροχή μητρότητας υπολογίζεται με βάση τις αποδοχές από την επαγγελματική δραστηριότητα, με τα προαναφερθέντα ανώτατα όρια.

Επίδομα διακοπών

Οι γυναίκες που δεν δικαιούνται πλήρη μισθό κατά τη διάρκεια της άδειας μητρότητας και δεν διαθέτουν ασφάλιση ανεργίας, δικαιούνται επίδομα διακοπών. Το επίδομα αυτό πρέπει να καταβληθεί κατά το επόμενο έτος διακοπών από την 1η Μαΐου έως τις 30 Απριλίου. Το επίδομα διακοπών αντιστοιχεί στο ύψος της παροχής μητρότητας και το δικαίωμα σε αυτό προϋποθέτει 12 μήνες απασχόλησης πριν από τον τοκετό.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Οι αιτήσεις για παροχές μητρότητας ή υιοθεσίας πρέπει να υποβληθούν στη δημοτική αρχή εντός οκτώ εβδομάδων από την ημερομηνία του τοκετού ή την ημερομηνία ανάληψης της φροντίδας του παιδιού. Ο εργοδότης καταβάλλει τις παροχές για τις απουσίες λόγω προγεννητικών εξετάσεων.

Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις συντονισμού καλύπτουν παροχές μητρότητας και τις συναφείς παροχές πατρότητας. Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας.

Κατά κανόνα, οι παροχές σε χρήμα (δηλαδή παροχές που αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας*. Οι παροχές σε είδος (δηλαδή ιατρική περίθαλψη, φάρμακα και νοσοκομειακή περίθαλψη) παρέχονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας διαμονής σας, όπως εάν ήσασταν ασφαλισμένοι εκεί.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας

Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;

Τα άτομα των οποίων η ικανότητα για εργασία είναι τόσο μειωμένη ώστε δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν μόνα στις ανάγκες τους ασκώντας μια επικερδή δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τις δυνατότητες στήριξης που τους παρέχονται από την κοινωνική νομοθεσία (π.χ. άσκηση δραστηριότητας με κρατική επιδότηση), δικαιούνται σύνταξη αναπηρίας (*førtidspension*).

Τα σύνταξη αυτή δικαιούνται:

- οι δανοί υπήκοοι ·
- όσοι καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 883/2004, της 29 Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας ·
- οι λοιποί αλλοδαποί, ύστερα από δέκα έτη διαμονής στη Δανία.

Για να δικαιούστε τη σύνταξη πρέπει να διαμείνατε στη Δανία για τουλάχιστον τρία έτη από την ηλικία των 15 ετών έως την ημερομηνία κατά την οποία υποβάλλατε αίτηση σύνταξης.

Τι καλύπτεται;

Το ύψος της σύνταξης είναι διαφορετικό για τα πρόσωπα που ζουν μόνα και για τους άλλους δικαιούχους. Είναι συνάρτηση του εισοδήματος τόσο του ενδιαφερομένου όσο και του ενδεχόμενου συζύγου/προσώπου που συμβιώνει μαζί του. Οι παροχές δεν εξαρτώνται από τις προηγούμενες αποδοχές του ενδιαφερομένου.

Δικαιούστε πλήρη σύνταξη εάν διαμείνατε στη Δανία για διάστημα ίσο τουλάχιστον με τα τέσσερα πέμπτα των ετών μεταξύ των 15ων γενεθλίων σας και της ημερομηνίας χορήγησης της σύνταξης. Εάν η διάρκεια της διαμονής είναι μικρότερη, η σύνταξη είναι συνάρτηση της σχέσης μεταξύ της εν λόγω διάρκειας και των τεσσάρων πέμπτων της περιόδου μεταξύ των 15ων γενεθλίων σας και της ημερομηνίας χορήγησης της σύνταξης.

Η σύνταξη αναπηρίας καταργείται όταν ο ενδιαφερόμενος φτάσει σε ηλικία 65 (67) ετών και μεταφέρεται αυτοδικαίως στο καθεστώς της γενικής σύνταξης γήρατος (βλ. κεφάλαιο VI). Το ποσοστό της πλήρους γενικής σύνταξης που καταβάλλεται είναι ίδιο με το ποσοστό της πλήρους σύνταξης αναπηρίας που χορηγούνται.

Η σύνταξη καταβάλλεται στο τέλος κάθε μήνα. Η σύνταξη αναπηρίας δεν είναι δυνατόν να καταβληθεί πριν από την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται της ημέρας λήψης της απόφασης χορήγησης μιας σύνταξης, αλλά πρέπει να καταβληθεί, το αργότερο, έως την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται των τριών μηνών που παρήλθαν από την έναρξη της εξέτασης της αίτησης χορήγησης σύνταξης.

Πρόσθετη παροχή σε χρήμα μπορεί να χορηγείται ως αποζημίωση για πρόσθετες δαπάνες λόγω αναπηρίας (*merudgiftsydelse*). Οι δαπάνες αυτές μπορούν να αφορούν βοήθεια από τρίτους, θέρμανση, ιατρικά έξοδα, ειδικό εξοπλισμό κ.λπ. Το ύψος τους καθορίζεται κατά περίπτωση, λαμβανομένων υπόψη των αναμενόμενων εξόδων.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές αναπηρίας;

Πρέπει να υποβάλλετε την αίτησή σας για τη χορήγηση σύνταξης στη δημοτική αρχή του τόπου διαμονής σας. Αυτή μπορεί να σας ζητήσει ιατρική βεβαίωση, την οποία ο ιατρός

σας θα καταρτίσει σε ειδικό έντυπο. Τα έξοδα της εν λόγω βεβαίωσης αναλαμβάνονται από τη δημοτική αρχή.

Όταν λαμβάνει μια αίτηση χορήγησης σύνταξης αναπηρίας, η δημοτική αρχή οφείλει να εξετάσει όλες τις άλλες δυνατότητες χορήγησης επιδομάτων που ισχύουν βάσει της κοινωνικής νομοθεσίας.

Αποφασίζει να εξετάσει τον φάκελο σύμφωνα με τους κανόνες που αφορούν τις συντάξεις αναπηρίας, όταν αποδεικνύεται ή όταν, λόγω ειδικών περιστάσεων, είναι προφανές ότι η ικανότητά σας για εργασία δεν είναι δυνατόν να βελτιωθεί μέσω μέτρων ενεργοποίησης, επαναπροσαρμογής, θεραπευτικών ή άλλων.

Προσφυγές

Εάν διαφωνείτε με απόφαση της δημοτικής αρχής που αφορά τα δικαιώματά σας σε σύνταξη, μπορείτε να προσβάλετε την εν λόγω απόφαση ενώπιον της επιτροπής διαιτησίας για θέματα απασχόλησης (*Beskæffigelsesankenævnet*).

Η διάρκεια της προθεσμίας προσφυγής είναι τέσσερις εβδομάδες.

Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ο αρμόδιος φορέας της χώρας στην οποία αιτείστε σύνταξη αναπηρίας λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης ή μόνιμης διαμονής που έχετε συμπληρώσει δυνάμει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο για τη θεμελίωση δικαιώματος παροχών αναπηρίας.

Οι παροχές αναπηρίας καταβάλλονται ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία.* Οι απαραίτητοι διοικητικοί έλεγχοι και ιατρικές εξετάσεις γίνονται κατά κανόνα από τον αρμόδιο φορέα της χώρας στην οποία κατοικείτε. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να σας ζητηθεί να επιστρέψετε στη χώρα από την οποία λαμβάνετε τη σύνταξή σας για να πραγματοποιήσετε εκεί τις εν λόγω εξετάσεις, εφόσον σας το επιτρέπει η κατάσταση της υγείας σας.

Κάθε χώρα εφαρμόζει τα δικά της κριτήρια για τον προσδιορισμό του βαθμού αναπηρίας. Κατά συνέπεια, ενδέχεται ορισμένες χώρες να αναγνωρίζουν για κάποιο πρόσωπο βαθμό αναπηρίας 70%, ενώ σε άλλες χώρες το ίδιο πρόσωπο δεν θεωρείται δίολου ανάπηρο βάσει της εθνικής νομοθεσίας. Αυτό είναι αποτέλεσμα του γεγονότος ότι τα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης δεν εναρμονίζονται αλλά απλώς συντονίζονται από τις διατάξεις της ΕΕ.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος

Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;

Καταρχήν, κάθε πρόσωπο που διαμένει στη Δανία δικαιούται γενική σύνταξη (κοινωνική σύνταξη ή *folkpension*) σε ηλικία 65 ετών. Για τα πρόσωπα των οποίων τα εξηκοστά γενέθλια ήταν πριν από την 1η Ιουλίου 1999, η συντάξιμη ηλικία είναι τα 67 έτη.

Επίσης, για τους μισθωτούς, υπάρχει ένα καθεστώς υποχρεωτικής επικουρικής σύνταξης (ATP).

Η κοινωνική σύνταξη

Τα σύνταξη αυτή δικαιούνται:

- οι δανοί υπήκοοι·
- όσοι καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 883/2004, της 29 Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας·
- οι λοιποί αλλοδαποί, ύστερα από δέκα έτη διαμονής στη Δανία.

Για να δικαιούστε τη σύνταξη, πρέπει να διαμείνατε στη Δανία για τουλάχιστον τρία έτη από την ηλικία των 15 ετών έως την ηλικία των 65 (67) ετών. Δικαίωμα πλήρους γενικής σύνταξης θεμελιώνεται ύστερα από σαράντα έτη διαμονής στη Δανία μεταξύ 15 και 65 (67) ετών. Μικρότερη διάρκεια διαμονής παρέχει δικαίωμα μερικής σύνταξης, ίσης με το 1/40 της πλήρους σύνταξης ανά έτος διαμονής στη Δανία μεταξύ 15 και 65 (67) ετών.

Επικουρική σύνταξη

Όλοι οι μισθωτοί ηλικίας από 16 ετών και άνω που εργάζονται στη Δανία καλύπτονται από το καθεστώς ATP εφόσον εργάζονται τουλάχιστον εννέα ώρες εβδομαδιαίως. Οι μισθωτοί που αλλάζουν δραστηριότητα με σκοπό να γίνουν αυτοαπασχολούμενοι μπορούν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να εξακολουθήσουν να υπάγονται στο καθεστώς επικουρικής σύνταξης (ATP). Στην περίπτωση αυτή, καταβάλλουν οι ίδιοι το σύνολο των εισφορών. Διαφορετικά, το καθεστώς επικουρικής σύνταξης των μισθωτών χρηματοδοτείται από κοινού από τους μισθωτούς και τους εργοδότες. Οι τελευταίοι αναλαμβάνουν τα δύο τρίτα της εισφοράς και οι μισθωτοί το υπόλοιπο ένα τρίτο. Ο εργοδότης είναι υπεύθυνος για την παρακράτηση των εισφορών που βαρύνουν τον μισθωτό.

Για τους εργαζόμενους με καθεστώς μερικής απασχόλησης που καλύπτονται από το καθεστώς ATP, η εισφορά ανέρχεται σε δύο τρίτα ή ένα τρίτο του πλήρους ποσού.

Εισφορές καταβάλλονται επίσης για πρόσωπα που λαμβάνουν παροχή ανεργίας, ημερήσια επίδομα ασθένειας ή μητρότητας, σύνταξη αναπηρίας (που χορηγήθηκε μετά το 2002), επίδομα κατάρτισης (*uddannelsesydselse*), επίδομα κατάρτισης ενηλίκων ή συνεχούς κατάρτισης (*VEU-godtgørelse*), παροχή ανεργίας που προορίζεται για πρόσωπα που απολαμβάνουν του καθεστώτος επιδοτούμενων ευέλικτων θέσεων εργασίας (*ledighedsydselse*), επίδομα ενεργοποίησης (*aktiveringsydselse*), άμεσα κοινωνικά επιδόματα (*kontanthjælp*), παροχή απώλειας εισοδήματος για τους γονείς που πρέπει να φροντίσουν παιδί με ειδικές ανάγκες (*tabt arbejdsfortjeneste*) κ.λπ.

Τα πρόσωπα που λαμβάνουν παροχές πρόωρης συνταξιοδότησης, δηλαδή, μερική σύνταξη (*delpension*), επίδομα πρόωρης συνταξιοδότησης για τους δικαιούχους του καθεστώτος επιδοτούμενων ευέλικτων θέσεων εργασίας (*fleksydselse*) και πρόωρης συνταξιοδότησης (*efterløn*), έχουν τη δυνατότητα να συνεισφέρουν στο καθεστώς ATP

εφόσον το επιθυμούν. Οι δικαιούχοι σύνταξης αναπηρίας, οι οποίοι λαμβάνουν την εν λόγω σύνταξη πριν από το 2003, μπορούν επίσης να συνεισφέρουν στο καθεστώς αυτό σε εθελοντική βάση. Κατά κανόνα, οι υπαγόμενοι στο καθεστώς σε εθελοντική βάση καταβάλλουν οι ίδιοι το ήμισυ της εισφοράς.

Τι καλύπτεται;

Η κοινωνική σύνταξη

Η γενική σύνταξη συνίσταται σε ένα βασικό ποσό και ένα συμπλήρωμα σύνταξης. Το βασικό ποσό υπόκειται σε έλεγχο των εισοδηματικών πόρων του συνταξιούχου. Το ποσό του συμπληρώματος της σύνταξης είναι συνάρτηση των συνολικών εισοδημάτων του συνταξιούχου και του/της συζύγου του/της.

Σε περίπτωση αναβολής συνταξιοδότησης, το ποσό της σύνταξης αυξάνεται κατά ποσοστό που υπολογίζεται βάσει αναλογιστικών αρχών σύμφωνα με τη χρονική διάρκεια της αναβολής. Καμία σύνταξη δεν μπορεί να χορηγηθεί πριν από την ηλικία συνταξιοδότησης των 65 ετών.

Η σύνταξη καταβάλλεται στο τέλος κάθε μήνα. Δεν είναι δυνατόν να καταβληθεί πριν από την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται της υποβολής της αίτησης. Γενικά, καταβάλλεται μόνον σε πρόσωπα που διαμένουν στη Δανία ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο συνταξιούχος ενδέχεται να δικαιούται επίσης συμπληρώματα για παροχές υπηρεσιών υγείας, καθώς και επίδομα θέρμανσης. Προσωπικό συμπλήρωμα (*personligt tillæg*) μπορεί επίσης να καταβάλλεται σε συνταξιούχους σε ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες διαβίωσης.

Επικουρική σύνταξη

Το καθεστώς ATP καταβάλλει σύνταξη γήρατος εφ' όρου ζωής κατόπιν αίτησης, όχι νωρίτερα από το 65ο έτος της ηλικίας του ενδιαφερομένου. Το ύψος των παροχών είναι συνάρτηση της διάρκειας υπαγωγής στο καθεστώς και του ύψους των καταβληθεισών εισφορών. Κανονικά, η σύνταξη γήρατος καταβάλλεται υπό μορφή προσόδου, αλλά οι μικρές συντάξεις είναι δυνατόν να καταβληθούν υπό μορφή ενιαίας παροχής.

Εάν η αίτηση για σύνταξη ATP υποβληθεί μετά την ηλικία των 65 ετών, το ποσό αυξάνεται κατά περίπου 5-8% για κάθε έτος αναβολής της αίτησης, μέχρι και την ηλικία των 75. Συνταξιοδότηση πριν από την ηλικία των 65 ετών δεν προβλέπεται.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές γήρατος;

Η κοινωνική σύνταξη

Η δημοτική αρχή του τόπου διαμονής σας είναι υποχρεωμένη να σας ενημερώσει σχετικά με τη δυνατότητά σας να υποβάλετε αίτηση για σύνταξη γήρατος, όταν πλησιάζετε σε ηλικία συνταξιοδότησης. Για την αίτηση αυτή δεν απαιτείται η συμπλήρωση συγκεκριμένου εντύπου.

Τα πρόσωπα που διαμένουν στο εξωτερικό πρέπει να φροντίσουν να επικοινωνήσουν τα ίδια με τη Δανική Υπηρεσία Συντάξεων (*Pensionsstyrelsen*).

Εάν διαφωνείτε με απόφαση της δημοτικής αρχής που αφορά τα δικαιώματά σας σε σύνταξη, μπορείτε να προσβάλετε την εν λόγω απόφαση ενώπιον της αντίστοιχης Κοινωνικής Επιτροπής (*det Sociale Nævn*). Η διάρκεια της προθεσμίας προσφυγής είναι τέσσερις εβδομάδες.

Επικουρική σύνταξη

Καταρχήν, οι δικαιούχοι λαμβάνουν αυτόματα τη σύνταξή τους από το Γραφείο ATP. Ωστόσο, τα πρόσωπα που διαμένουν στο εξωτερικό πρέπει να επικοινωνούν τα ίδια με το Γραφείο. Η αίτηση πρέπει να αποσταλεί στη διεύθυνση που αναφέρεται στο **παράρτημα I** (βλ. *Arbejdsmarkedets Tillægspension*).

Κατά κανόνα, η επικουρική σύνταξη καταβάλλεται κάθε μήνα, εκ των προτέρων, στον τραπεζικό λογαριασμό ή στο ταμειευτήριό σας.

Εάν διαφωνείτε με μια απόφαση του Γραφείου επικουρικών συντάξεων όσον αφορά την υπαγωγή σας στο καθεστώς, τις εισφορές ή τα δικαιώματά σας στη σύνταξη, μπορείτε να την προσβάλετε ενώπιον της Επιτροπής προσφυγών (*Ankenævnet for Arbejdsmarkedets Tillægspension*) εντός προθεσμίας τεσσάρων εβδομάδων.

Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ για τις συντάξεις γήρατος αφορούν αποκλειστικά τα κρατικά συνταξιοδοτικά συστήματα και όχι τυχόν εταιρικά, επαγγελματικά ή ιδιωτικά. Οι διατάξεις αυτές εγγυώνται ότι:

- Σε κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί, το ασφαλιστικό ιστορικό σας διατηρείται μέχρι να φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης στην εκάστοτε χώρα.
- Κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, η Νορβηγία και η Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί οφείλει να σας καταβάλει σύνταξη γήρατος, όταν φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης. Το ποσό που θα λαμβάνετε από κάθε χώρα εξαρτάται από τη διάρκεια της ασφαλιστικής κάλυψής σας σε αυτή.
- Η σύνταξή σας θα σας καταβάλλεται οπουδήποτε διαμένετε στην ΕΕ (και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία).*

Οφείλετε να υποβάλετε την αίτησή σας στον φορέα συνταξιοδοτικής ασφάλισης της χώρας της ΕΕ (ή της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας) όπου ζείτε, εκτός εάν δεν έχετε εργαστεί ποτέ εκεί. Σε τέτοια περίπτωση, πρέπει να υποβάλετε την αίτησή σας στη χώρα όπου εργαστήκατε για τελευταία φορά.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων

Πότε δικαιούστε παροχές επιζώντων;

Οι παροχές του καθεστώτος ATP για τους επιζώντες τροποποιήθηκαν το 2002. Το νέο καθεστώς αφορά τις εισφορές που καταβάλλονται μετά την 1η Ιανουαρίου 2002.

Δικαίωμα για τέτοιες παροχές μπορούν να έχουν οι επιζώντες/ώσες σύζυγοι, τα πρόσωπα που συμβιώνουν και, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, διαζευγμένοι και τέκνα.

Όταν ένας ασφαλισμένος αποβιώσει, ο/η σύζυγος/το πρόσωπο με το οποίο συμβιώνε και καθένα από τα παιδιά του ηλικίας κάτω των 21 ετών δικαιούνται, κατά κανόνα, ένα εφάπαξ ποσό το οποίο καταβάλλεται από το Γραφείο ATP, υπό τον όρο ο αποθανών υπάχθηκε στο νέο καθεστώς επί τουλάχιστον δύο έτη και κατέβαλε εισφορές που αντιστοιχούν σε δύο έτη πλήρους απασχόλησης. Τα πρόσωπα που συμβιώνουν πρέπει να έχουν εγγραφεί προσωπικά με την ιδιότητα αυτή στο Γραφείο ATP πριν από τον θάνατο. Επιπλέον, πρέπει να έχουν την ίδια διεύθυνση στο μητρώο κατοίκων του δήμου επί δύο έτη πριν από τον θάνατο.

Δεν υπάρχει άλλο καθεστώς για χορήγηση κοινωνικής σύνταξης σε επιζώντες.

Τι καλύπτεται;

Οι παροχές που καταβάλλονται σύμφωνα με τους νέους κανόνες είναι οι ακόλουθες: Καταρχήν, όλοι οι επιζώντες που δικαιούνται τις παροχές λαμβάνουν ένα εφάπαξ ποσό ύψους 50.000 DKK (6.703 ευρώ) προ φόρων. Οι παροχές που καταβάλλονται στον σύζυγο/το πρόσωπο με το οποίο συμβιώνε είναι συνάρτηση της ηλικίας του αποβιώσαντος μειώνονται σταδιακά από το 66ο έτος και καταργούνται τελείως στο 70ό έτος.

Τα δικαιώματα που θεμελιώνονται στους προηγούμενους κανόνες διατηρούνται ακόμη και αν το πρόσωπο ήταν 70 ετών ή μεγαλύτερο κατά τον χρόνο του θανάτου του. Αυτό σημαίνει ότι ο επιζών σύζυγος εξακολουθεί να μπορεί να λάβει ένα εφάπαξ ποσό σύμφωνα με τους προηγούμενους κανόνες. Εάν ο επιζών δικαιούται ενιαία πληρωμή σύμφωνα τόσο με το νέο καθεστώς όσο και με το προηγούμενο καθεστώς, του καταβάλλεται μόνον το μεγαλύτερο εκ των δύο ποσών. Τα ποσά που χορηγούνται στα παιδιά σύμφωνα με τους προηγούμενους κανόνες καταβάλλονται για κάθε παιδί ηλικίας κάτω των 18 ετών και υπολογίζονται κατά περίπτωση.

Στις άλλες παροχές περιλαμβάνονται:

- Επίδομα θανάτου (*begravelseshjælp*): με τον θάνατο ενός ασφαλισμένου, η ασφάλιση ασθενείας μπορεί να καταβάλει επίδομα εξόδων κηδείας, εάν ο αποθανών δικαιούταν παροχές υγείας. Το ύψος του εν λόγω επιδόματος (μέχρι 9.450 DKK (1.267 ευρώ)) είναι συνάρτηση της οικογενειακής κατάστασης και των πόρων του αποθανόντος. Εάν ο αποθανών ήταν ηλικίας κάτω των 18 ετών, οι επιζώντες λαμβάνουν εφάπαξ επίδομα, το οποίο δεν εξαρτάται από τους πόρους τους (7.950 DKK (1.066 ευρώ)).
- Βοήθημα επιζώντων (*efterlevelseshjælp*), το οποίο χορηγείται σε συζύγους (ή πρόσωπα που συμβιώναν με τον αποθανόντα για διάστημα τουλάχιστον 3 ετών). Η συγκεκριμένη παροχή αντιστοιχεί σε εφάπαξ ποσό που είναι συνάρτηση του εισοδήματος και των περιουσιακών στοιχείων του επιζώντος. Το μέγιστο ποσό είναι 13.064 DKK (1.751 ευρώ). Όταν το ετήσιο εισόδημα υπερβαίνει τις 336.059 DKK (45.052 ευρώ), δεν χορηγείται καμία παροχή.
- Επίδομα συντήρησης (*hjælp til forsørgelse*), που μπορεί να χορηγείται σε περίπτωση ανάγκης.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές επιζώντων;

Πρέπει να κατατεθεί αίτηση στον φορέα ATP (βλ. Παράρτημα I), εάν ο αποθανών ζούσε στο εξωτερικό ή εάν οι επιζώντες ζουν στο εξωτερικό.

Το δικαίωμά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι κανόνες που ισχύουν για τις συντάξεις επιζώντων συζύγων ή ορφανών τέκνων και για τα επιδόματα θανάτου είναι εν γένει οι ίδιοι με εκείνους που ισχύουν για τις συντάξεις αναπηρίας και γήρατος (βλ. κεφάλαια V και VI). Συγκεκριμένα, οι συντάξεις επιζώντων και τα επιδόματα θανάτου πρέπει να καταβάλλονται χωρίς μειώσεις, τροποποιήσεις ή αναστολές ανεξάρτητα του τόπου κατοικίας του επιζώντος/ώσας συζύγου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην Ισλανδία, στο Λιχτενστάιν, στη Νορβηγία ή στην Ελβετία.*

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VIII: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες

Πότε δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;

Ο νόμος για την αποζημίωση των εργαζομένων (*lov om arbejdsskadesikring*) καλύπτει καταρχήν τα πρόσωπα που εργάζονται στη Δανία ή σε δανικό σκάφος και τους ασφαλισμένους αυτοαπασχολούμενους. Η ασφάλιση κατά των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών συνάπτεται με εγκεκριμένη ασφαλιστική εταιρεία.

Η ασφάλιση καλύπτει τη σωματική βλάβη που οφείλεται σε ατύχημα ή έκθεση που υφίσταται ο ενδιαφερόμενος στο πλαίσιο της εργασίας του. Το ατύχημα ή η έκθεση πρέπει να έχουν αιφνίδιο χαρακτήρα ή να διαρκούν κατά μέγιστο πέντε ημέρες. Η ασφάλιση καλύπτει επίσης μια σειρά επαγγελματικών ασθενειών, οι οποίες παρατίθενται σε ειδικό κατάλογο, καθώς και τη βλάβη που προκαλείται από την εργασία της μητέρας κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης σε ένα παιδί που γεννιέται ζωντανό ή από την επιβλαβή έκθεση των γονέων πριν από τη σύλληψη. Κατά κανόνα, τα ατυχήματα που συμβαίνουν καθ' οδόν από και προς την εργασία δεν καλύπτονται.

Τι καλύπτεται;

Οι παροχές είναι οι ακόλουθες:

- ιατρική περίθαλψη, λειτουργική αποκατάσταση, συσκευές και βοηθητικά μέσα ·
- αποζημίωση για απώλεια ικανότητας προς εργασία (*erstatning for erhvervsevnetab*) ·
- επίδομα μόνιμης βλάβης (*méngodtgørelse*) ·
- επίδομα για απώλεια φροντιστή (*erstatning for tab af forsørger*) ·
- μεταβατικό επίδομα για τους επιζώντες συγγενείς σε περίπτωση θανάτου.

Ιατρική περίθαλψη και λειτουργική αποκατάσταση

Δαπάνες ιατρικής περίθαλψης, η οποία δεν προσφέρεται δωρεάν στο πλαίσιο του εθνικού συστήματος υγειονομικής περίθαλψης, αποδίδονται όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο, προκειμένου να εξασφαλισθούν οι καλύτερες δυνατές συνθήκες ίασης ή να διασφαλισθούν τα αποτελέσματα της θεραπείας. Το Γραφείο εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών καθορίζει επίσης εάν απαιτούνται περαιτέρω δαπάνες για περίθαλψη, φάρμακα, ειδικές συσκευές και βοηθητικά μέσα κ.λπ. Εάν θεωρεί ότι θα απαιτηθούν τέτοιες δαπάνες στο μέλλον, αυτές καλύπτονται με ένα εφάπαξ ποσό. Η ιατρική περίθαλψη και η λειτουργική αποκατάσταση παρέχονται μόνον στον βαθμό που δεν αναλαμβάνονται από το δημόσιο καθεστώς ασφάλισης ασθενείας ή δεν εντάσσονται στη θεραπεία που παρέχουν τα δημόσια νοσοκομεία.

Παροχές ασθενείας

Η παροχή ασθενείας δεν καλύπτεται από το νόμο για τη αποζημίωση των εργαζομένων. Ωστόσο, όταν παρέλθει ένα έτος από το ατύχημα ή την εμφάνιση της ασθένειας, πρέπει να ληφθεί απόφαση, εφόσον είναι εφικτό, ώστε να χορηγηθεί επίδομα απώλειας ικανότητας βιοπορισμού ή επίδομα μόνιμης βλάβης.

Επίδομα απώλειας ικανότητας βιοπορισμού

Το επίδομα απώλειας μελλοντικής ικανότητας βιοπορισμού προορίζεται να αντισταθμίσει την απώλεια εισοδήματος που οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια. Η απώλεια εισοδήματος ισούται με τη διαφορά μεταξύ του εισοδήματος που θα μπορούσε να

είχε ο ενδιαφερόμενος εάν δεν ήταν θύμα του εργατικού ατυχήματος ή της επαγγελματικής ασθένειας και του εισοδήματος που θα μπορούσε να έχει λαμβάνοντας υπόψη το ατύχημα ή την ασθένεια. Για να θεμελιωθεί δικαίωμα στο επίδομα, η απώλεια ικανότητας βιοπορισμού πρέπει να υπερβαίνει το 15 %. Σε περίπτωση πλήρους απώλειας, το επίδομα αντιστοιχεί στο 83% της ετήσιας αμοιβής εάν η απώλεια είναι μικρότερη, το επίδομα μειώνεται αναλογικά. Ωστόσο, θεσπίζεται ένα ανώτατο όριο για την ετήσια αμοιβή (459.000 DKK (61.533 ευρώ)).

Κατά κανόνα, τα εν λόγω επιδόματα έχουν τη μορφή προσόδων, αλλά μετατρέπονται σε εφάπαξ ποσό στην περίπτωση που η απώλεια ικανότητας βιοπορισμού είναι κατώτερη του 50 %. Σε άλλες περιπτώσεις, εάν το επιθυμεί ο δικαιούχος, μέρος του επιδόματος μπορεί να μετατραπεί σε εφάπαξ ποσό.

Επίδομα μόνιμης βλάβης

Το επίδομα μόνιμης βλάβης προορίζεται να αντισταθμίσει τα μόνιμα προβλήματα της καθημερινής ζωής, τα οποία οφείλονται στα ιατρικά επακόλουθα του εργατικού ατυχήματος ή της επαγγελματικής ασθένειας.

Το ύψος του επιδόματος είναι συνάρτηση της σοβαρότητας της βλάβης και υπολογίζεται βάσει κλίμακας. Το επίδομα μόνιμης βλάβης καταβάλλεται ως ενιαίο εφάπαξ ποσό.

Επίδομα για απώλεια φροντιστή

Παρέχεται στον επιζώντα σύζυγο ή σε κάθε άλλο επιζών εξαρτώμενο πρόσωπο. Το ύψος του ορίζεται λαμβανομένης υπόψη της ικανότητας του επιζώντος να φροντίζει τον εαυτό του. Καταβάλλεται για διάστημα που δεν υπερβαίνει τα δέκα χρόνια και ανέρχεται στο 30% της ετήσιας αμοιβής που λάμβανε ο αποθανών φροντιστής. Κάθε τέκνο δικαιούται γενικά ετήσια παροχή, η οποία ανέρχεται στο 10% της ετήσιας αμοιβής του αποθανόντος φροντιστή (20% εάν αυτός ήταν ο μοναδικός γονέας του παιδιού), έως την ηλικία των 18 ετών (ή των 21 ετών, εάν σπουδάζει ή παρακολουθεί σεμινάρια κατάρτισης).

Προσωρινό επίδομα επιζώντων

Το προσωρινό επίδομα για τους επιζώντες προορίζεται να αντισταθμίσει τα διάφορα έξοδα που αναλαμβάνει ο σύζυγος ή το πρόσωπο που συμβιώνε με τον αποθανόντα κατά τον χρόνο του θανάτου. Πρόκειται για ενιαία παροχή.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;

Ο εργοδότης οφείλει να ειδοποιήσει την ασφαλιστική εταιρεία του ή το Γραφείο εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών (*Arbejdsskadestyrelsen*) για κάθε ατύχημα το συντομότερο δυνατόν. Σε περίπτωση μη δήλωσης του ατυχήματος από τον εργοδότη, το θύμα ή οι επιζώντες συγγενείς του διαθέτουν προθεσμία ενός έτους για να απευθυνθούν οι ίδιοι στην ασφαλιστική εταιρεία ή στο Γραφείο εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών. Οι ιατροί και οι οδοντίατροι οφείλουν να παρέχουν ειδοποίηση το ταχύτερο δυνατό για κάθε εικαζόμενη επαγγελματική ασθένεια.

Καταβολή των παροχών

Σε περίπτωση ατυχήματος, οι πρόσοδοι και το κεφάλαιο καταβάλλονται από την οικεία ασφαλιστική εταιρεία. Σε περίπτωση επαγγελματικής ασθένειας, καταβάλλονται από το Ταμείο ασφάλισης επαγγελματικών ασθενειών της αγοράς εργασίας (*Erhvervsyngdomssikring*).

Προσφυγές

Το Γραφείο εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών (*Arbejdsskadestyrelsen*) αποφασίζει κατά πόσον υπάρχει εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια και εάν ο ενδιαφερόμενος δικαιούται αποζημίωση, της οποίας το ύψος ορίζει επίσης. Εάν διαφωνείτε με κάποια από τις αποφάσεις του, μπορείτε να την προσβάλετε εντός τεσσάρων εβδομάδων από την ημερομηνία κοινοποίησης της εν λόγω απόφασης, ενώπιον του Διαιτητικού Συμβουλίου των κοινωνικών ασφαλίσεων (*Ankestyrelsen*). Η εν λόγω προθεσμία παρατείνεται σε έξι εβδομάδες, σε περίπτωση διαμονής σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Οι διευθύνσεις των φορέων διασύνδεσης παρατίθενται στο [Παράρτημα I](#).

Το δικαίωμά σας σε παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικών ασθενειών όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ σχετικά με τις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες μοιάζουν πολύ με τις διατάξεις για τις παροχές ασθένειας (βλ. ενότητες II και III). Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, εάν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε χώρα άλλη από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένοι για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες, δικαιούστε συνήθως, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, υγειονομική περίθαλψη στη χώρα αυτή. Οι παροχές σε χρήμα καταβάλλονται συνήθως από τον οργανισμό στον οποίο είστε ασφαλισμένοι, ακόμη και αν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε άλλη χώρα.*

Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα ή επαγγελματικές ασθένειες, ο φορέας στον οποίο είστε ασφαλισμένοι πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την ασφαλιστική τους κάλυψη όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο ΙΧ: Οικογενειακά επιδόματα

Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;

Επίδομα τέκνου και οικογενειακό επίδομα.

Προκειμένου να δικαιούστε τις παροχές για παιδιά και τα οικογενειακά επιδόματα, πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- το παιδί πρέπει να διαμένει στη Δανία ·
- το παιδί πρέπει να είναι άγαμο ·
- το παιδί δεν πρέπει να ανατρέφεται εκτός της οικογενειακής εστίας στο πλαίσιο του καθεστώτος κοινωνικής πρόνοιας ή να λαμβάνει άλλες παροχές που καταβάλλονται από τις δημόσιες αρχές.

Μια ακόμη προϋπόθεση πρέπει να πληρούται για να θεμελιώνεται δικαίωμα στα οικογενειακά επιδόματα: το πρόσωπο που έχει την επιμέλεια του παιδιού πρέπει να υπάγεται πλήρως στο φορολογικό καθεστώς της Δανίας.

Η πρόσθετη προϋπόθεση που πρέπει να πληρούται για να θεμελιώνεται δικαίωμα στα επιδόματα τέκνου είναι ότι το παιδί ή ο γονέας που ασκεί τη γονική μέριμνα πρέπει να έχει τη δανική ιθαγένεια ή να διέμεινε στη Δανία κατά τη διάρκεια του παρελθόντος έτους ή, για τα ειδικά οικογενειακά επιδόματα, κατά τα τρία τελευταία έτη.

Το επίδομα τέκνου (*børnefamilieydelse*) καταβάλλεται για κάθε παιδί μέχρι την ηλικία των 18 ετών. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί επίσης να δικαιούστε έναν ή περισσότερους τύπους οικογενειακών επιδομάτων (*børnetilskud*).

Τα γενικά επιδόματα τέκνου (*ordinært børnetilskud*) παρέχονται για τα παιδιά μονογονεϊκών οικογενειών και όταν και οι δύο γονείς λαμβάνουν γενική σύνταξη γήρατος ή σύνταξη αναπηρίας. Το όριο ηλικίας ορίζεται στα 18 έτη. Τα συμπληρωματικά επιδόματα τέκνου (*ekstra børnetilskud*) παρέχονται στους μόνους γονείς των οποίων τα παιδιά λαμβάνουν γενικά επιδόματα τέκνου. Στον γονέα καταβάλλεται ένα μόνον συμπληρωματικό επίδομα τέκνου, ανεξάρτητα από τον αριθμό των παιδιών.

Ειδικά επιδόματα τέκνου (*særligt børnetilskud*) παρέχονται στα παιδιά που είναι ορφανά και από τους δύο γονείς ή όταν τουλάχιστον ένας ή και οι δύο γονείς λαμβάνουν γενική ή πρόωρη συνταξιοδότηση. Τα εν λόγω επιδόματα είναι δυνατόν να συνδυασθούν με τα γενικά και τα συμπληρωματικά επιδόματα τέκνου. Το όριο ηλικίας ορίζεται στα 18 έτη.

Επίδομα παιδικής μέριμνας

Οι δήμοι μπορούν να θεσπίζουν τέτοιες παροχές για γονείς που κρατούν οι ίδιοι τα παιδιά τους αντί να τα στέλνουν σε παιδικό σταθμό. Η παροχή αυτή διατίθεται σε γονείς που έχουν διαμείνει στη Δανία για επτά από τα τελευταία οκτώ χρόνια και που έχουν παιδιά ηλικίας από 24 εβδομάδων έως 6 ετών (οι δήμοι μπορούν να ορίζουν ακριβέστερα όρια ηλικίας).

Τι καλύπτεται;

Επίδομα τέκνου και παροχές τέκνων

Το ποσό του επιδόματος τέκνου εξαρτάται από την ηλικία του παιδιού.

- Για κάθε παιδί ηλικίας 0 - 2 ετών: 1.416 DKK (190 ευρώ) το μήνα ·
- Για κάθε παιδί ηλικίας 3 - 6 ετών: 1.121 DKK (150 ευρώ) το μήνα ·

- Για κάθε παιδί ηλικίας 7 - 17 ετών: 882 DKK (118 ευρώ) το μήνα.

Το γενικό οικογενειακό επίδομα (*ordinært børnetilskud*) ανέρχεται σε 406 DKK (54 ευρώ) το μήνα. Το συμπληρωματικό οικογενειακό επίδομα είναι 413 DKK (55 ευρώ) το μήνα και ανά νοικοκυριό (ανεξάρτητα του αριθμού των παιδιών).

Επίδομα παιδικής μέριμνας

Το επίδομα παιδικής μέριμνας δεν μπορεί να υπερβαίνει το 85 % του κόστους για τη φύλαξη του παιδιού σε παιδικό σταθμό. Μπορούν να χορηγούνται τρία τέτοια επιδόματα ανά νοικοκυριό κατά το μέγιστο.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;

Τα επιδόματα τέκνου και τα οικογενειακά επιδόματα καταβάλλονται σε τριμηνιαία βάση, προκαταβολικά, συνήθως στη μητέρα. Τα επιδόματα τέκνου για παιδιά ηλικίας μεταξύ 15 και 17 ετών καταβάλλονται σε μηνιαία βάση και προκαταβολικά. Τα επιδόματα τέκνου καταβάλλονται από την υπηρεσία *Told- og Skattestyrelsen* (του υπουργείου Φορολογίας, Κεντρικών Τελωνείων και Φορολογικής Διοίκησης), ενώ οι παροχές τέκνων χορηγούνται από τη δημοτική αρχή.

Κατά κανόνα, τα επιδόματα τέκνου και οι παροχές τέκνων καταβάλλονται αυτομάτως, οπότε και δεν απαιτείται υποβολή αίτησης. Τα συμπληρωματικά επιδόματα τέκνων και οι γενικές παροχές τέκνων που καταβάλλονται για τα παιδιά μονογονεϊκών οικογενειών καταβάλλονται μόνον εφόσον υποβληθεί αίτηση στη δημοτική αρχή.

Προσφυγές

Εάν διαφωνείτε με απόφαση της δημοτικής αρχής η οποία αφορά δικαίωμα σε παροχές για παιδιά ή σε οικογενειακά επιδόματα, μπορείτε να την προσβάλετε ενώπιον της κοινωνικής επιτροπής (*det Sociale Nævn*). Τέτοια επιτροπή υπάρχει σε κάθε κομητεία. Ωστόσο, οι αποφάσεις που αφορούν την προϋπόθεση υπαγωγής στη φορολογία εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της *Told- og Skatteregionen* (τελωνειακής και φορολογικής αρχής) του τόπου διαμονής του δικαιούχου. Οι προσφυγές κατά των εν λόγω αποφάσεων πρέπει να υποβάλλονται ενώπιον της Γενικής Διεύθυνσης τελωνείων και εισφορών (*Told- og Skattestyrelsen*). Η διάρκεια της προθεσμίας προσφυγής και στις δύο περιπτώσεις είναι τέσσερις εβδομάδες.

Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα χαρακτηριστικά και τα ποσά των οικογενειακών επιδομάτων ποικίλουν σημαντικά από το ένα κράτος στο άλλο.* Είναι επομένως σημαντικό να γνωρίζετε ποιο κράτος είναι υπεύθυνο να σας χορηγεί τα επιδόματα αυτά και ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται. Οι γενικές αρχές για τον προσδιορισμό της σχετικής νομοθεσίας διατίθενται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=el>.

Η χώρα που είναι υπεύθυνη για την καταβολή των οικογενειακών επιδομάτων πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του επιδόματος.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Εάν μια οικογένεια δικαιούται επιδόματα βάσει της νομοθεσίας περισσότερων της μίας χωρών, λαμβάνει κατά κανόνα τα υψηλότερα ποσά των επιδομάτων που προβλέπονται βάσει της νομοθεσίας μίας από τις χώρες αυτές. Με άλλα λόγια, η οικογένεια αντιμετωπίζεται ως εάν όλα τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να διέμεναν και να ήταν ασφαλισμένα στη χώρα με την ευνοϊκότερη νομοθεσία.

Τα οικογενειακά επιδόματα δεν μπορούν να καταβάλλονται εις διπλούν για την ίδια περίοδο και για το ίδιο μέλος της οικογένειας. Υπάρχουν κανόνες προτεραιότητας σύμφωνα με τους οποίους προβλέπεται η αναστολή των επιδομάτων από μία χώρα μέχρι του ποσού εκείνων που καταβάλλονται από τη χώρα που είναι κατά βάση αρμόδια για την καταβολή τους.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο X: Ανεργία

Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;

Σε αντίθεση με όλους τους άλλους τύπους κοινωνικών ασφαλίσεων, η ασφάλιση ανεργίας είναι προαιρετική. Τα ταμεία ασφάλισης ανεργίας (*arbejdsløshedskasserne*) συνδέονται αρχικά με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις και ήταν οργανωμένα κατά επαγγελματικό κλάδο. Σήμερα υπάρχουν 27 τέτοια ταμεία.

Όταν αποκτήσετε απασχόληση στη Δανία, οφείλετε να εγγραφείτε στο εγκεκριμένο ταμείο του επαγγελματικού κλάδου σας. Διαφορετικά, δεν θα δικαιούστε τις δανικές παροχές ασφάλισης ανεργίας στη Δανία. Μπορείτε επίσης να αποφασίσετε να εγγραφείτε στο διεπαγγελματικό ταμείο ασφάλισης ανεργίας. Εάν δεν είστε μισθωτός, μπορείτε να εγγραφείτε σε ένα από τα δύο ταμεία ασφάλισης ανεργίας των αυτοαπασχολουμένων.

Για να μάθετε ποια ασφάλιση ανεργίας καλύπτει τον επάγγελμά σας, απευθυνθείτε στο Γραφείο εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών της Δανίας (*Arbejdsskadestyrelsen*).

Ποιος μπορεί να ασφαλισθεί;

Τα πρόσωπα ηλικίας από 18 έως 63 ετών που διαμένουν στη Δανία μπορούν να εγγραφούν σε ταμείο ανεργίας. Για τον σκοπό αυτό, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να μπορεί να αποδείξει ότι, ακριβώς πριν από την εγγραφή του, πληρούσε μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- άσκηση μισθωτής δραστηριότητας σε επαγγελματικό κλάδο που καλύπτεται από το ταμείο·
- παρακολούθηση επαγγελματικής κατάρτισης διάρκειας τουλάχιστον 18 μηνών ή επαγγελματικής κατάρτισης σύμφωνης με τον νόμο για την αρχική επαγγελματική κατάρτιση (στην περίπτωση αυτή, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να εγγραφεί στο ταμείο και να δικαιούται τα επιδόματα ένα μήνα μετά την ολοκλήρωση της κατάρτισης)·
- άσκηση μη μισθωτής δραστηριότητας·
- συμμετοχή στη μη μισθωτή δραστηριότητα του/της συζύγου·
- εκπλήρωση στρατιωτικής θητείας·
- άσκηση δημόσιου λειτουργήματος, όπως αυτά του δημάρχου, του δημοτικού συμβούλου ή του προέδρου δημοτικής επιτροπής, του βουλευτή, μέλους της κυβέρνησης ή βουλευτή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η εγγραφή μπορεί να πραγματοποιηθεί βάσει πλήρους ή μερικής ασφάλισης. Ο ασφαλισμένος πρέπει να καταβάλλει εισφορές στην ασφάλιση ανεργίας.

Προϋποθέσεις

Προκειμένου να δικαιούστε παροχή ανεργίας, πρέπει να είστε άνεργος, να έχετε εγγραφεί σε δημόσια υπηρεσία απασχόλησης (*Jobcenter*) ως αιτών εργασία, να αναζητάτε ενεργά εργασία και να είστε διαθέσιμος στην αγορά εργασίας.

Κατά κανόνα, δικαίωμα στην παροχή ανεργίας θεμελιώνεται ένα έτος μετά την εγγραφή σε εγκεκριμένο ταμείο ασφάλισης ανεργίας. Επιπλέον, την πρώτη φορά που υποβάλλετε αίτηση χορήγησης παροχής ανεργίας, πρέπει να έχετε εργασθεί ως μισθωτός για διάστημα που ισοδυναμεί με τον κανονικό χρόνο εργασίας πλήρους απασχόλησης στον σχετικό κλάδο (κανονικά 37 ώρες/εβδομάδα) επί τουλάχιστον 52 εβδομάδες κατά τα τρία

προηγούμενα έτη ή να ασκήσετε μη μισθωτή δραστηριότητα ως κύρια απασχόληση για ισοδύναμο χρονικό διάστημα.

Επίδομα πρόωρης συνταξιοδότησης από το ταμείο ασφάλισης ανεργίας (*effertløn*)

Οι μισθωτοί και οι αυτοαπασχολούμενοι που υπάγονται σε ταμείο ασφάλισης ανεργίας και είναι ηλικίας τουλάχιστον 60 ετών, αλλά κάτω των 65 ετών, δικαιούνται πρόωρη συνταξιοδότηση, ανεξάρτητα από το κατά πόσον εργάζονται ακόμη ή όχι.

Ο ασφαλισμένος πρέπει να διαμένει στη Δανία, στη Γροιλανδία, στις Νήσους Φερόες ή σε άλλο κράτος μέλος του ΕΟΧ και πρέπει κανονικά να ήταν εγγεγραμμένος σε ταμείο ασφάλισης ανεργίας από την ηλικία των 30 ετών και για διάστημα τουλάχιστον 30 χρόνων. Επίσης, πρέπει να έχει καταβάλει εισφορές για την πρόωρη συνταξιοδότηση κατά την περίοδο αυτή και να δικαιούται τις παροχές ανεργίας κατά τον χρόνο μετάβασης στην πρόωρη συνταξιοδότηση.

Για κάθε διευκρίνιση στο θέμα αυτό, απευθυνθείτε στον Δανικό Οργανισμό Συντάξεων (*Pensionsstyrelsen*) ή στο Κέντρο διαιτησίας για τα ταμεία ασφάλισης ανεργίας (*Center for klager om arbejdsløshedsforsikring*), το οποίο εποπτεύεται από το Γραφείο εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών της Δανίας (*Arbejdsskadestyrelsen*).

Τι καλύπτεται;

Το ύψος της παροχής ανεργίας ανέρχεται στο 90 % των εσόδων της προηγούμενης εργασίας, με ανώτατο όριο τις 3.830 DKK (513 ευρώ) εβδομαδιαίως (τιμές 2011). Σε περίπτωση προσώπων με μερική ασφάλιση, το επίδομα ανέρχεται κατά μέγιστο στα δύο τρίτα του ποσού που αντιστοιχεί στα πρόσωπα με πλήρη ασφάλιση, ήτοι 2.555 DKK (343 ευρώ) εβδομαδιαίως (τιμές 2011).

Οι άνεργοι που πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις όσον αφορά περιόδους απασχόλησης δικαιούνται το 82 % του μέγιστου ποσού, ανεξαρτήτως προηγούμενων αποδοχών.

Οι νέοι άνεργοι, αμέσως μετά την ολοκλήρωση επαγγελματικής κατάρτισης διάρκειας 18 μηνών ή μετά τη στρατιωτική τους θητεία, λαμβάνουν επίδομα ύψους μέχρι 3.140 DKK (421 ευρώ).

Στην περίπτωση των αυτοαπασχολούμενων, το ύψος της παροχής υπολογίζεται, κατά κανόνα, βάσει του μέσου εισοδήματος της επαγγελματικής δραστηριότητας που ασκήθηκε κατά τα δύο καλύτερα πλήρη οικονομικά έτη στη διάρκεια των πέντε ετών που προηγούνται της περιόδου ανεργίας.

Ο ασφαλισμένος που πληροί τις προϋποθέσεις δικαιούται παροχή ανεργίας για χρονικό διάστημα δύο ετών για μια περίοδο τριών ετών.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ανεργίας;

Πρέπει να υποβάλετε αίτηση στο κατάλληλο ταμείο ασφάλισης.

Προσφυγές

Μπορείτε να προσβάλετε τις αποφάσεις ενός ταμείου ασφάλισης ανεργίας, οι οποίες αφορούν θέματα υπαγωγής, παροχών κ.λπ., εντός προθεσμίας τεσσάρων εβδομάδων, ενώπιον του Δανικού Οργανισμού Συντάξεων (*Pensionsstyrelsen*) ή του Κέντρου διαιτησίας για τα ταμεία ασφάλισης ανεργίας (*Center for klager om arbejdsløshedsforsikring*). Οι προσφυγές κατά της τελευταίας μπορούν να υποβάλλονται εντός της ίδιας προθεσμίας στην Επιτροπή απασχόλησης του Διαιτητικού Συμβουλίου των κοινωνικών ασφαλίσεων (*Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg*).

Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Αρμόδιο για τη χορήγηση παροχών ανεργίας είναι συνήθως το κράτος μέλος στο οποίο απασχολείστε. Ειδικές διατάξεις ισχύουν για τους μεθοριακούς εργαζόμενους και άλλους διασυνοριακούς εργαζόμενους, οι οποίοι έχουν διατηρήσει τον τόπο κατοικίας τους σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο εργάζονται.

Περίοδοι ασφάλισης ή απασχόλησης που έχουν συμπληρωθεί σε άλλες χώρες της ΕΕ, καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης.

Εάν θέλετε να αναζητήσετε εργασία σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε υπό ορισμένες προϋποθέσεις να εξαγάγετε τις παροχές αυτές για ορισμένο χρονικό διάστημα.*

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι

Πότε δικαιούστε επίδομα λόγω ελάχιστων πόρων;

Επίδομα κοινωνικής πρόνοιας και επίδομα έναρξης

Μέτρα και παροχές ενεργοποίησης [(επίδομα κοινωνικής πρόνοιας (*kontanthjælp*) και επίδομα έναρξης (*starthjælp*)] παρέχονται σε ενήλικες που βρίσκονται προσωρινά χωρίς επαρκή μέσα για την κάλυψη των αναγκών τους ή των αναγκών της οικογένειάς τους, λόγω ιδιαίτερων περιστάσεων (π.χ. ασθένεια ή ανεργία). Οι εν λόγω παροχές είναι οικογενειακές και εξαρτώνται από την ηλικία, τα εξαρτώμενα τέκνα και την περίοδο διαμονής, και το οποίο ισχύει για οποιοδήποτε πρόσωπο διαμένει μόνιμα στη Δανία.

Το ύψος της παροχής εξαρτάται από την περίοδο διαμονής: για το επίδομα κοινωνικής πρόνοιας (*kontanthjælp*) απαιτείται διαμονή στη Δανία για τουλάχιστον επτά από τα προηγούμενα οκτώ χρόνια. Διαφορετικά, ο ενδιαφερόμενος λαμβάνει επίδομα έναρξης (*starthjælp*), το ποσό του οποίου είναι χαμηλότερο.

Καμία παροχή δεν προβλέπεται εάν ο αιτών ή ο/η σύζυγός του/της διαθέτουν επαρκή περιουσιακά στοιχεία ώστε να καλύπτουν τις οικονομικές τους ανάγκες, συμπεριλαμβανομένης ακίνητης και κινητής περιουσίας. Ποσά ύψους έως 10.000 DKK (1.341 ευρώ), ή για έγγαμο ζευγάρι έως 20.000 DKK (2.681 ευρώ), δεν λαμβάνονται υπόψη. Δεν λαμβάνεται επίσης υπόψη ορισμένο ποσό εισοδήματος από εργασία. Οι δημοτικές αρχές μπορούν επίσης να μη λαμβάνουν υπόψη άλλα εισοδήματα ή περιουσιακά στοιχεία κατά περίπτωση.

Οι δικαιούχοι του επιδόματος κοινωνικής πρόνοιας (*kontanthjælp*) ή του επιδόματος έναρξης (*starthjælp*) πρέπει να αποδέχονται κατάλληλες προσφορές για συμμετοχή σε μέτρα ενεργοποίησης ή σε οποιοδήποτε άλλο μέτρο που στοχεύει στη βελτίωση των πιθανοτήτων του/της δικαιούχου ή του συντρόφου του/της για επανένταξη στην αγορά εργασίας, π.χ. συμμετοχή σε πρόγραμμα εύρεσης εργασίας, απόκτηση εμπειρίας σε επιχείρηση κ.λπ.

Επίδομα στέγασης για συνταξιούχους

Το επίδομα στέγασης για συνταξιούχους μπορεί να παρέχεται σε συνταξιούχους που έχουν τη συνήθη διαμονή τους στη Δανία και χρησιμοποιούν μια κατοικία στη Δανία ως κύριο τόπο διαμονής. Η εν λόγω κατοικία πρέπει υποχρεωτικά να διαθέτει κουζίνα.

Τι καλύπτεται;

Επίδομα κοινωνικής πρόνοιας και επίδομα έναρξης

Η βάση υπολογισμού του επιδόματος κοινωνικής πρόνοιας (*kontanthjælp*) είναι 80% της μέγιστης παροχής ανεργίας για γονείς με παιδιά που ζουν στη Δανία και 60% της ίδιας παροχής για άτομα χωρίς παιδιά. Ειδικό ποσό προβλέπεται για νέους ηλικίας κάτω των 25 ετών και για το επίδομα έναρξης (*starthjælp*).

Συμπληρωματικά επιδόματα προβλέπονται για άτομα ηλικίας άνω των 25 ετών, τα οποία πρέπει να καλύψουν δαπάνες για υποστήριξη της οικογένειας ή για στέγαση. Άλλα συμπληρωματικά επιδόματα προβλέπονται επίσης σε ειδικές περιπτώσεις σημαντικών και απρόβλεπτων δαπανών.

Οι δικαιούχοι του επιδόματος έναρξης που συμμετέχουν σε μέτρα ενεργοποίησης ή ατομικής κατάρτισης (*jobtræning*) μπορούν να λαμβάνουν συμπληρωματικά επιδόματα ως αποζημίωση για τις δαπάνες που προκύπτουν από τη συμμετοχή τους σε αυτά.

Δεν προβλέπεται μέγιστη διάρκεια χορήγησης της παροχής, αλλά η βοήθεια μειώνεται για όσους λαμβάνουν κοινωνικές παροχές για έξι συνεχόμενους μήνες.

Επίδομα στέγασης για συνταξιούχους

Το ποσό του επιδόματος στέγασης εξαρτάται από το εισόδημα του νοικοκυριού.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων;

Επίδομα κοινωνικής πρόνοιας και επίδομα έναρξης

Πρέπει να υποβάλετε αίτηση στον δήμο όπου κατοικείτε. Οι δημοτικές αρχές εξετάζουν την αίτηση για παροχές το συντομότερο δυνατόν. Δεν προβλέπονται ειδικές διαδικασίες για:

Επίδομα στέγασης για συνταξιούχους

Οι αιτήσεις για επίδομα στέγασης για συνταξιούχους πρέπει να υποβάλλονται στις αρχές του τόπου διαμονής του ενδιαφερομένου.

Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Ο συντονισμός των κανόνων της ΕΕ αφορά μόνο την κοινωνική ασφάλεια και όχι τις παροχές κοινωνικής πρόνοιας.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη

Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;

Όλοι οι μόνιμοι κάτοικοι μπορούν να λαμβάνουν προσωπική και πρακτική βοήθεια, εάν δεν μπορούν να εκτελούν προσωπικές και πρακτικές δραστηριότητες αυτόνομα, ώστε να μπορούν να μένουν στο σπίτι τους για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο διάστημα και να προλαμβάνεται η περαιτέρω επιδείνωση της σωματικής και ψυχικής τους υγείας.

Τι καλύπτεται;

Προσωπική υγιεινή, οικιακή βοήθεια και υποστήριξη παρέχεται σε όσους τη χρειάζονται. Για άτομα με σοβαρή αναπηρία, μπορεί να προβλέπεται και συνοδός.

Ο δήμος μπορεί να προσφέρει, σε όσους τη χρειάζονται, προσωρινή παραμονή σε κέντρο φροντίδας ή σχετικό ίδρυμα.

Μετά από ειδική και κατά περίπτωση αξιολόγηση, μπορεί να παρέχεται βοήθεια σε οικογένεια ή πρόσωπο που φροντίζει κατ' οίκον άτομο με περιορισμένη νοητική ή φυσική λειτουργική ικανότητα. Η βοήθεια αυτή μπορεί να λαμβάνει τη μορφή περίθαλψης σε κέντρο ημέρας ή διανυκτέρευσης σε σχετικό ίδρυμα.

Οι τοπικές αρχές αποφασίζουν εάν ένας πολίτης χρειάζεται βοήθεια που δεν μπορεί να παρασχεθεί ως κατ' οίκον φροντίδα. Εάν ένας πολίτης δικαιούται στέγαση, μπορεί να επιλέξει μεταξύ των εναλλακτικών λύσεων που προσφέρονται στον δήμο όπου κατοικεί ή σε άλλους δήμους.

Δεν προβλέπονται ειδικές παροχές σε χρήμα.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;

Το σύστημα των υπηρεσιών περίθαλψης είναι αποκεντρωμένο: η ευθύνη για την παροχή προσωπικής και πρακτικής βοήθειας ανήκει στις τοπικές αρχές. Αυτές είναι αρμόδιες να εξετάζουν κάθε αίτημα για παροχή προσωπικής και πρακτικής βοήθειας. Οι αποφάσεις των τοπικών αρχών πρέπει να βασίζονται σε ειδική και κατά περίπτωση αξιολόγηση της ανάγκης για βοήθεια.

Οι καταγγελίες σχετικά με αποφάσεις επί αιτημάτων παροχής προσωπικής και πρακτικής βοήθειας πρέπει να απευθύνονται στο τοπικό συμβούλιο διαιτησίας με δυνατότητα προσφυγής ενώπιον της Επιτροπής κοινωνικής διαιτησίας.

Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης υπάγονται επίσης στους κανόνες της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης, όπως οι παροχές ασθενείας. Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε χρήμα καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα.*

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε είδος χορηγούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα ωσάν να ήσαστε ασφαλισμένος στη χώρα αυτή.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιωμάτων και τις επιμέρους παροχές κοινωνικής ασφάλισης στη Δανία μπορείτε να λάβετε από τους δημόσιους φορείς που διαχειρίζονται το σύστημα κοινωνικής προστασίας.

Για ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης που αφορούν περισσότερες από μία χώρες της ΕΕ, μπορείτε να αναζητήσετε τον φορέα με τον οποίο επιθυμείτε να επικοινωνήσετε στον κατάλογο φορέων που διατηρεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και διατίθεται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social-security-directory>.

Για ζητήματα που αφορούν παροχές ασφάλισης σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη πρέπει να απευθύνεστε στους ακόλουθους φορείς:

Υπουργείο Απασχόλησης:

BESKÆFTIGELSESMINISTERIET
Ved Stranden 8
1061 KØBENHAVN K
Τηλ.: + 45 7220 5000
www.bm.dk

Ίδρυμα επικουρικών συντάξεων εργασίας

ARBEJDSMARKEDETS TILLÆGSPENSION (ATP)
Kongens Vænge 8
3400 HILLERØD
Τηλ.: +45 4820 4923
www.atp.dk

Επιτροπή προσφυγών σε θέματα επικουρικών συντάξεων μισθωτών:

(ATP-Ankenævnet)
Ved Stranden 8
Τηλ.: +45 7220 5000
DK-1061 KØBENHAVN K

Γραφείο εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών:

ARBEJDSKADESTYRELSEN
Sankt Kjelds Plads 11
P.O. Box 3000
2100 KØBENHAVN Ø
Τηλ.: +45 7220 6000
www.ask.dk

Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων:

SOCIALMINISTERIET
Holmens Kanal 22
1060 KØBENHAVN K
Τηλ.: +45 3392 9300
www.sm.dk

Δανικός Οργανισμός Συντάξεων:

PENSIONSSTYRELSEN
Landemærket 11
1119 KØBENHAVN K
Τηλ.: +45 3395 5000
www.penst.dk

Υπουργείο Εσωτερικών και Υγείας:

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTERIET
Slotsholmsgade 10-12
1216 KØBENHAVN K
Τηλ.: +45 7226 9000
www.im.dk

Εθνικό Συμβούλιο Υγείας:

SUNDHEDSSTYRELSEN
Islands Brygge 67
P.O. Box 1881
2300 KØBENHAVN S
Τηλ.: +45 7222 7400
www.sst.dk

Υπουργείο Φορολογίας:

SKATTEMINISTERIET
Nicolai Eigttvedsgade 28
1402 KØBENHAVN K
Τηλ.: +45 7222 1818
www.skat.dk

Επιτροπή απασχόλησης του Διαιτητικού Συμβουλίου των κοινωνικών ασφαλίσεων:

(Ankestyrelsens Beskæffigelsesudvalg)
Amaliegade 25
Postboks 9080
DK-1022 KØBENHAVN K
Τηλ.: +45 3341 1200
www.ast.dk

Διαιτητικό Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων:

(Ankestyrelsen)
Amaliegade 25
P. O. BOX 9080
DK-1022 KØBENHAVN K
Τηλ.: +45 3341 1200
www.ast.dk

Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές

Ορισμένες παροχές κοινωνικής ασφάλισης, οι λεγόμενες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα¹, παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου. Οι παροχές αυτές σε χρήμα δεν μπορούν επομένως να «εξάγονται» σε περίπτωση εγκατάστασής σας σε άλλη χώρα της Ευρώπης, ακόμη και αν εξακολουθείτε να είστε ασφαλισμένος στη Δανία.

Η ειδική μη ανταποδοτική παροχή για τη Δανία είναι η ακόλουθη:

- Επίδομα στέγασης για συνταξιούχους (Νόμος περί ατομικής βοήθειας στέγασης, που ενοποιήθηκε μέσω του Νόμου 204 της 29ης Μαρτίου 1995).

¹ Βλ. παράρτημα Χ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 988/2009.